

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Fülöp Tamás Ügyvédi Iroda által képviselt felperes neve, felperesnek dr. Szabó István ügyvéd által képviselt alperes neve , alperes ellen 25.000.000,- Ft megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. március 19. napján kelt 22.G.41.581/2006/22. számú ítélete ellen az alperes által benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperes által a felperesnek 15 nap alatt fizetendő marasztalás összegét 25.000.000,- (Huszonötmillió) Ft-ról 22.000.000,- (Huszonkétmillió) Ft-ra leszállítja azzal, hogy ezen összeg után az alperes 2006. január 1-től a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat megfizetésére köteles; ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.292.000,- (Kétmillió- kétszázkilencvenkétezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az adóhatóság felhívására - 108.000,- (Egyszáznyolcezer) Ft - az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt - fellebbezési eljárási illetéket, a fennmaradó 792.000,- (Hétszázkilencvenkétezer) Ft fellebbezési illetéket - az alperes személyes illetékmentessége folytán - az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesi társaság ügyvezetője **B.Gy.**

Az egyszemélyes **MMTF** Korlátolt Felelősségű Társaságot 2003. április 15-én az alperes alapította.

Az alperes mint eladó és a felperes mint vevő 2005. november 24-én előszerződés megnevezésű okiratot írtak alá az abban rögzítettek szerint „azzal a céllal, hogy Eladó eladja, Vevő megvásárolja az Eladó 1/1-ed tulajdonában lévő **MMTF** Kft. (a továbbiakban: Kft.) kizárólagos tulajdonjogát”.

A 4. pontban rögzítették, hogy a Kft. „komplex eladási árát” az adásvételt megelőző átmeneti időszak alatt állapítják meg annak függvényében, hogy „a Kft. mely telephelyeket, milyen humánerőforrásokat és milyen megrendelés állományt ad át az új tulajdonosnak”. Rögzítették, hogy a Kft.-nek 10 fő kivételével nincs foglalkoztatási kötelezettsége, és egyébként sincs „akadálya, hogy a felek szabadon megállapodjanak a telephelyek és humánerők sorsáról”.

A 6. pont szerint a felek „jelen szerződés érvénybe lépését követően 2005. december 31-ig átmeneti időt állapítanak meg. Az átmeneti idő alatt kell feleknek megegyezniük a tételes átadás pontjaiban, a végleges ár kialakításában, illetve az **MMSZ** (az alperes) további részvételének a pontosításában. Az átmeneti idő alatt kell megtörténnie a tulajdonjog és az új ügyvezető átvezetésére a Cégbíróságon”.

A 7. pontban rögzítésre került, hogy az alperes „garanciát vállal arra, hogy 2005. december 31-vel a Kft.-t adó, járulék, **VPOP**, önkormányzati, szállítói és munkavállalói követelések terhe nélkül adja át azzal a létszámmal, amiben a felek megegyeznek”.

A 8. pontban rögzítették, hogy „vevő vételi szándékának bizonyítására a jelen szerződés aláírását követő három munkanapon belül 25.000.000,- Ft-ot utal át a szakszervezet bankszámlájára, amely összeg a vételárba beszámításra kerül”.

A 9. pontban kikötötték a felek, hogy amennyiben „a végleges adásvételi szerződés nem kerül megkötésre”, úgy a fenti összeget az alperes a felperes részére „maradéktalanul visszafizeti”.

Az alperes mint eladó és a **M.** Kft. mint vevő 2005. december 19-i dátummal üzletrész átruházásról szóló adásvételi szerződést kötöttek, melynek tárgya a Kft. „3.000.000,- Ft-ot kitevő törzstőkéje” volt. A szerződés 2. pontja szerint a **M.** Kft. megvásárolta „az eladó tulajdonát képező teljes törzstőkét névértéken. A vevő a vételárat a szerződés aláírásával egyidejűleg átutalással fizeti meg. Az összeg átvételét az eladó a szerződés aláírásával elismeri”.

A szerződést aláíró felek - a peres felek közötti előszerződésben rögzítetteknek megfelelően - abban állapodtak meg, hogy a Kft. tényleges tevékenységének a vevő általi megismerését követően további tárgyalások eredményeként határozzák meg a Kft. további tevékenységét, az átadandó telephelyeket és megrendelés állományt, illetve annak teljesítéséhez igazodó alkalmazotti létszámot. Mindezek figyelembevételével határozzák meg az üzletrész tényleges vételárát.

Az ugyanezen a napon kelt Alapító Okirat módosítása szerint a **M. Kft.** mint a Kft. mint egyedüli tagja két új ügyvezetőt választott, **Sz. R-t** és dr. **B.G-t**. Egyikük 2006. januárjában az ügyvezetői tevékenységet megkezdte, illetve az átadás-átvételi eljárás a régi és az új ügyvezető között megkezdődött. 2006. márciusában - anélkül, hogy az üzletrész átruházási szerződést aláíró felek között a Kft. vagyona és tevékenysége tekintetében végleges megállapodás, illetve átadás-átvétel történt volna - az új tag által választott ügyvezető a tevékenységét beszüntette. A szerződésben foglaltakkal ellentétben a **M.Kft.** az üzletrésznek az adásvételi szerződésben meghatározott ellenértékét nem fizette meg az alperesnek.

Az üzletrész átruházási szerződést ellenjegyző jogi képviselő a tag-, illetve ügyvezető változásról is rendelkező alapító okirat módosítás alapján 2006. január 17-én változásbejegyzési kérelmet nyújtott be a Fővárosi Bírósághoz mint Cégbírósághoz. Az eredménytelen hiánypótlási eljárást követően a Cégbíróság 2006. április 10-én a változásbejegyzési kérelmet elutasította.

A Kft. ellen 2006. július 20-a és december 20-a közötti időszakban a Székesfehérvári és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság tizenhárom végrehajtási eljárást rendelt el. A Kft. 2006. december 21-i kezdő időponttal felszámolási eljárás alatt áll.

A hivatalból beszerzett cégmásolatból a másodfokú bíróság megállapította, hogy a Kft.-t felszámolást követően 2008. július 29. napján a cégjegyzékből törölték.

A felperes 2006. július 10-én fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperessel szemben. Az ellentmondás folytán perré alakult eljárásban végleges keresetét az alábbiak szerint terjesztette elő.

Kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 25.000.000,- Ft tőke és ezen összeg után 2005. november 28-tól 2006. január 15-ig ügyleti kamat, 2006. január 16-tól a kifizetés napjáig pedig a törvényes mértékű késedelmi kamat, valamint a perköltség megfizetésére.

Elsődlegesen a Ptk. 319. § (1) és (3) bekezdésére hivatkozott, arra, hogy az előszerződés alapján a felek között végleges adásvételi szerződés nem jött létre és nem teljesültek az előszerződés 3., 6. és 7. pontjaiban foglaltak sem. Az átmeneti idő eredménytelenül telt el, a szerződés megszűnését megelőzően nyújtott szolgáltatás, így a felperes által teljesített 25.000.000,- Ft a felperesnek visszajár.

Másodlagosan, arra az esetre, ha a bíróság az előszerződés felbontására irányuló felperesi jogi álláspontot nem fogadná el kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a felperes az előszerződéstől a Ptk. 300. § (1) bekezdése alapján elállt. Ezzel a Ptk. 208. § (5) bekezdése szerinti jogkövetkezmények alkalmazásával a szerződéskötést jogszerűen megtagadhatta, ezért a Ptk. 319. § (3) bekezdése alapján kérte az alperes kötelezését a vételár előlegként megfizetett 25.000.000,- Ft és kamatai visszafizetésére.

Harmadlagosan előterjesztett kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a felek „előszerződés” megnevezésű megállapodása, azzal, hogy a végleges szerződés a felek által közösen megjelölt határidőig 2005. december 31-ig nem jött létre, 2006. január 1. napjával megszűnt, ezért a felperes által az alperesnek

megfizetett és ellenszolgáltatás nélkül maradt 25.000.000,- Ft a Ptk. 319. § (2) bekezdése alapján visszajár.

Abban az esetben, ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a szerződés megszűnése nem állapítható meg, negyedlegesen a Ptk. 312.§ (2) bekezdésére hivatkozással annak megállapítását kérte, hogy a végleges adásvételi szerződés megkötése lehetetlenült, mivel az üzletrészt időközben harmadik személy részére értékesítette az alperes.

Ötödleges, szintén vagylagosan előterjesztett kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az előszerződés megnevezésű megállapodás alapján a jóhiszemű felperes kellő megalapozottsággal számíthatott a végleges szerződés megkötésére, erre alapítva fizetett 25.000.000,- Ft-ot az alperesnek, amelyet - figyelemmel arra, hogy az alperes a szerződést végül harmadik személlyel kötötte meg - a Ptk. 6. §-a alapján az alperes köteles a felperes részére visszafizetni.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érdemben arra hivatkozott, hogy az előszerződés alapján a végleges szerződés megkötésére a felperes „kijelölése alapján” került sor a **M. Kft.**-vel, ezért az előszerződés rendelkezéseinek megfelelően jött létre az érvényes üzletrész átruházási szerződés a **M. Kft.**-vel, azaz az előszerződésben foglaltak teljesedésbe mentek.

Az elsődleges kereseti kérelem kapcsán előadta, hogy a Ptk. 319. §-a jelen esetben nem alkalmazható, mert arra csak akkor van lehetőség, hogyha a felek közös megegyezéssel szüntetik meg vagy bontják fel a szerződést, mely jelen esetben nem valósult meg. A másodlagos kereseti kérelemben megjelölt jogcím sem alkalmazható figyelemmel arra, hogy a szerződésben fix határidő nem volt kikötve. Egyebekben pedig a felperesnek kellene bizonyítania az érdekmúlását és ezáltal az elállás jogosságát.

Hangsúlyozta, hogy a felperes és a **M. Kft.** ugyanazon gazdasági érdekcsoportosuláshoz tartozó cégek és azt, hogy a „**M. Kft.** a felperes helyett kötötte meg az üzletrész átruházási szerződést az is igazolja, hogy az üzletrész átruházási szerződésben foglaltakkal ellentétben tényleges vételárfizetésre nem került sor, ugyanakkor az alperes a vételár átvételét elismerte, továbbá, hogy a felperes első ízben csak 2006. április 12-én szólította fel az alperest a 25.000.000,- Ft megfizetésére. Ezt megelőzően - bár az üzletrész átruházási szerződésről tudott - azt nem követelte. Az alperes álláspontja szerint a felperes, illetve a **M. Kft.** utóbb már nem kívánta az üzletrészt megszerezni, amit az is igazol, hogy a cégbejegyzést végül az akadályozta meg, hogy a felperes ügyvezetője a hiánypótláshoz és ezáltal a bejegyzéshez szükséges együttműködést megtagadta.

A peres felek előadásuk alátámasztására okiratokat csatoltak, és a bíróság tanúként hallgatta ki **I. F-t** az alperes elnökét, **B.Gy-t** a felperes ügyvezetőjét, valamint **B.R-t** és **Sz. R-t**.

A Fővárosi Bíróság 2008. március 19. napján kelt 22.G.41.581/2006/22. számú ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 25.000.000,- Ft-ot és ezen összeg után 2006. január 1-től a teljesítésig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes

jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegű kamatát, továbbá 2.040.000,- Ft perköltséget.

Határozata indokolásában megállapította, hogy a peres felek között létrejött 2005. november 24. napján kelt megállapodás előszerződésnek minősül. A Ptk. 208. § (3) bekezdése rendelkezéséből következik ugyanis, hogy az előszerződés úgy is létrejöhet, hogy az nem tartalmazza a felek lényeges kérdésekben történő megállapodását, de a felek tárgyalásai és az eset összes körülményei alapján a szerződés tartalma meghatározható. Az előszerződés alapján azonban a felek nem kötöttek végleges adásvételi szerződést és jelen per nem az adásvételi szerződés bíróság által történő létrehozására irányult.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes tudtával és hozzájárulásával vevőként harmadik személy kötött az alperessel üzletrész átruházásra vonatkozó szerződést anélkül azonban, hogy a felek által az előszerződésben megjelölt lényegesnek minősített kérdésekben, elsősorban az üzletrész tényleges vételárában közöttük megállapodás jött volna létre.

Ennek alapján az elsőfokú bíróság az alperes és a **M. Kft.** között létrejött üzletrész átruházási szerződés színlelt voltát állapította meg, mert az írásba foglalt szerződésük sem a szerződés tárgya, sem a kikötött ellenérték tekintetében nem a felek tényleges megállapodását tartalmazta. A Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdésben foglaltak figyelembe vételével nem volt megállapítható, hogy leplezett szerződés jött volna létre a felek között, a felek által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodás hiányában.

A fentiek alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az előszerződés alapján üzletrész átruházásra vonatkozó szerződés az alperes és a **M. Kft.** között sem jött létre.

Rögzítette továbbá, hogy az előszerződés tárgyát képező Kft. ellen folyamatban lévő felszámolási eljárásra tekintettel a felperes jogszerűen hivatkozott a Ptk. 208. § (5) bekezdésében, illetve 300. § (1) bekezdésében foglaltakra, arra, hogy az előszerződés alapján szerződés megkötését megtagadhatja, mert érvényes szerződés esetén érdekmúlás következtében jogosult lenne a szerződéstől elállásra.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének helyt adva a Ptk. 208. § (6) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 319. § (3) bekezdésében foglaltak, illetve az előszerződés 9. pontja alapján kötelezte az alperest a felperes által megfizetett 25.000.000,- Ft tőke megfizetésére.

A felperes által előterjesztett kamatigényt nem találta teljes egészében megalapozottnak, mert ügyleti kamatról az előszerződésben nem rendelkeztek, erre tekintettel a késedelembe esés időpontját 2005. december 31-ben meghatározva csak késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján.

Ítéletében a szerződés színlelt voltát elsősorban az alperes elnökének tanúvallomása alapján állapította meg, aki részletesen nyilatkozott arról, hogy az előszerződésben meghatározott tartalmú végleges megállapodás a **M. Kft.**-vel nem jött létre. Megjegyezte, hogy a tanú arra vonatkozó előadását, hogy az átadás-átvételi jegyzőkönyv a Kft. új és régi tagjai, illetve ügyvezetői között aláírásra került,

nem bizonyította az alperes, de a per elbírálása szempontjából ennek azért nincs jelentősége, mert sem az alperes, sem az alperes képviselőjében eljáró tanú nem hivatkozott arra, hogy egyidejűleg az üzletrész végleges vételárának meghatározására és ennek megfelelően teljes körű megállapodásra is sor került volna.

Az elsőfokú bíróság azt a tényt, hogy a **M. Kft.** a felperes döntése alapján és a felperes helyett tárgyalta az üzletrész adásvételéről, elsődlegesen **B. Gy.** és **B.R.** tanúvallomásai alapján állapította meg. A tanúvallomásokat alátámasztotta az a tény is, hogy az alperes, aki az előszerződés aláírásakor az üzletrész minimum 25.000.000,- Ft vételárát átvette, a december 19-i szerződést anélkül írta alá, hogy a **M. Kft.** a 3.000.000,-Ft összegű vételárát kiegyenlítette volna, illetve egyik peres fél sem tett olyan előadást, hogy az üzletrész átruházási szerződésben rögzített vételár kiegyenlítésének elmaradása miatt az alperes a **M. Kft.** vevőt fizetésre felszólította volna.

Az elsőfokú bíróság a fenti megállapításai alapján szükségtelennek tartotta az arra vonatkozó bizonyítási eljárás lefolytatását, hogy a felperes és a **M. Kft.** azonos érdekcsoporthoz tartozó társaságok-e, ezért e körben a tényállás megállapítását mellőzte.

Az ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás helyenként pontatlan és hiányos. Így nem felel meg a valóságnak az az ítéleti megállapítás, hogy az átadás-átvétel megkezdődött, ugyanis az 2006. február 1-vel be is fejeződött. Erről jegyzőkönyv készült, amelyet mind a két újonnan megválasztott ügyvezető (**B.R.** és **Sz. R.**) aláírt. Ebben rögzítették a 22.000.000,- Ft nem vagyoni értékű jog átruházását is. A hiányzó 3.000.000,- Ft az üzletrész átruházásáért járt. Átírássra került a cég bankszámlája, az új ügyvezető új szerződéseket kötött, munkabérek utalt. Átadásra kerültek a folyamatos munkák és Iszka Ferencné betanította **Sz. R-t** a társasággal kapcsolatos speciális tudnivalókra. Ebből következik, hogy a **M. Kft.** ténylegesen átvette a megvásárolt Kft.-t.

Előadta, hogy miután a per vitele során nem merült fel a szerződés színleltsége, az alperes nem gondolta, hogy ezeket a tényeket bizonyítsa annak érdekében, hogy nem történt színlelés. A kereset szempontjából nem értékelhető, hogy utólag a **M. Kft.** meggondolta magát, felelőtlenül otthagya a társaságot és ennek eredménye lett a felszámolás.

Éppen az igazolja a felek közötti megállapodás valóságosságát és a felek valódi szándékát, hogy a 25.000.000,- Ft átvétele miatt az eladó szakszervezet nem követelte a **M. Kft.-től** a vételárát. Akkor ezt mindkét fél ellenvetés nélkül tudomásul vette. Szó sincs tehát arról, amit az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített, hogy az írásba foglalt szerződés nem tartalmazná a szerződés tárgyát és a kikötött ellenértéket. Hivatkozott a színlelt szerződéssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatra, ezen belül BH-ban megjelölt jogesetekre.

Hangsúlyozta, hogy sem dr. **B.R.**, sem Iszka Ferencné nem tettek olyan nyilatkozatot a perben, hogy bármelyikük is színlelte volna az üzletrész átruházási szerződés aláírását vagy nem akart ilyen szerződést kötni. A jognyilatkozatok

egyértelműen azt bizonyítják, hogy a **M. Kft.** szándéka egyértelműen a Kft. megvásárlására irányult. Az alperes részéről semmiképpen nem merült fel az, hogy színlelt szerződést akart volna kötni. Számára közömbös volt, hogy ki a vevő. A gazdasági összefonódás tényének bizonyítását azért nem mellőzhette volna az elsőfokú bíróság, mert ítéletét a szerződés színleltségére alapította.

Végül hivatkozott arra, hogy a felperes kereseti kérelmei közül egyik sem irányult színlelt szerződés megállapítására, illetve ennek jogkövetkezményeire. A bíróság tehát úgy hivatkozott az ítéletben a szerződés színleltségére és úgy alapozta erre a döntését, hogy ezt a felperes nem kérte és nem bizonyította. Ezért álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 215. §-át, mert túlterjeszkedett a kereseti kérelmen és hivatalból állapított meg olyasmit, amit a felperes a keresetében nem kért.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében érdemben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során nem bizonyította azt, hogy a Kft. 100 %-os üzletrésze vonatkozásában közötté és a **M. Kft.** között a szerződő felek által aláírt teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt feltételekhez képest más - az alperes és a felperes között létrejött előszerződésben rögzített feltételeknek megfelelő - tartalommal adásvételi szerződés létrejött, ezáltal nem bizonyította azt sem, hogy az adásvételi ügylettel kapcsolatosan a felperestől átvett vételár-részre bármilyen jogcímen jogosult lenne.

Az alperesnek azt sem sikerült bizonyítania, hogy egyáltalán létrejött üzletrész adásvételi szerződés közte és a **M. Kft.** között.

Álláspontja szerint amennyiben a **M. Kft.**-vel az alperes az okiratban rögzített tartalommal mégis kötött üzletrész adásvételi szerződést, rögzíthető, hogy az előszerződés tartalmától lényegesen eltérő adásvételi szerződésben a felperes nem érintett, így a felperesnek a vételár-részként átadott összeg visszajár.

A felperes keresete szempontjából nincs jelentősége annak, hogy kötött-e az alperes bárkivel üzletrész átruházási szerződést, illetve azt ténylegesen megkötötte-e a **M. Kft.**-vel, mert mindkét esetben megalapozott a felperes követelése, hiszen az előszerződés és a **M. Kft.**-vel létrejött üzletrész átruházási szerződés lényeges tartalmi elemeinek jelentős különbözősége okán nem állapítható meg, hogy az alperes és a **M. Kft.** közötti ügylet az alperes és a felperes közötti ügyletből lenne eredeztethető.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében tett azon megállapítás, hogy a vevő kijelölését támasztja alá az a tény is, hogy az alperes a **M. Kft.**-től a 3.000.000,- Ft vételárat nem követelte, ugyanakkor a szerződésben annak átvételét elismerte, egyoldalú és ekként némileg félrevezető, hiszen ha még úgyis lett volna, hogy az alperes úgy kezelte a **M. Kft.**-t mint a felperes helyébe lépő jogutódot, ez nem jelenti azt, hogy ez valójában így is volt. Az alperes téves helyzetértékelésére ítéleti megállapítást - még ha az csak az indokolásban is került rögzítésre - nem lehet alapítani.

Tévedett az alperes a fellebbezésében akkor, amikor azt állította, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelmen, ugyanis a Ptk. 237. §-a alapján a szerződés érvénytelensége hivatalból észlelendő. Ennél lényegesebb azonban,

hogy több eseti döntésben is közzétett bírói gyakorlat szerint a keresethez kötöttség nem jelent jogcímhez való kötöttséget. Az elsőfokú bíróság jelen esetben a 25.000.000,- Ft és járulékai megfizetésére irányuló kérelemhez volt kötve, lényegében függetlenül attól, hogy annak jogcímeiként a felperes mit jelölt meg. Megjegyezte ugyanakkor, hogy az alperes és a **M. Kft.** közötti üzletrész adásvételi szerződés a feleknek a szerződés lényeges tartalmi elemeire vonatkozó egységes akarat-elhatározása hiányában az alperesi előadás szerint létre sem jött, ezért arra nem a Ptk. szerinti semmisség szabályai az irányadók, hanem azt a létre nem jött szerződésre vonatkozó elvek alapján kell elbírálni.

A fellebbezés részben megalapozott az alábbiak szerint.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges tényállást kellő mértékben feltárta, azonban az abból levont jogi következtetése érdemben nem helytálló.

Az előszerződés alapján a Ptk. 208. § (1) bekezdése szerint a felek kötelesek a szerződés megkötésére.

Azt megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság az ítéletében, hogy a felperes és az alperes között érvényes előszerződés jött létre, mert abból egyértelműen kitűnik a felek arra irányuló kötelezettség vállalása, hogy későbbi időpontban szerződést kötnek (BH1996/421).

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg azt is az ítéletében, hogy a felperes tudtával és beleegyezésével vevőként harmadik személy tárgyalt az alperessel és kötötte meg az üzletrész adásvételi szerződést. Erre vonatkozó megállapítását részletesen indokolta ítélete 6. oldalán, melyet - a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakkal ellentétben - nem kizárólag az alperesi magatartás értékelésére alapított. Indokolásával e körben a másodfokú bíróság is egyetértett, kiegészítve a 22/A/2. szám alatt az iratokhoz csatolt, a **M. Kft.** ügyvezetőjének, dr. **B.R.**-nak az alperesi jogi képviselőhöz intézett faxának tartalmával, miszerint az alapító okirat tervezet kapcsán dr. **B.R.** úgy nyilatkozott, hogy „a fenti kérdéseket pirossal bejelöltem a tervezetben, kérem ezeket építse be az új tervezetbe és ha lehetséges e-mailen juttassa el nekem, hogy Bíró úrral (felperes ügyvezetőjével) megkonzultálhassam és mielőbb megtörténjen az aláírás”.

A Ptk. 286. § (1) bekezdése a szerződés teljesítése - jelen esetben a szerződéskötési kötelezettség teljesítése kapcsán - úgy rendelkezik, hogy a jogosult a harmadik személy részéről felajánlott teljesítést is köteles elfogadni, ha ehhez a kötelezett hozzájárult és a szolgáltatás nincs személyhez kötve, illetőleg nem igényel olyan szakértelmet vagy képességet, amellyel a harmadik személy nem rendelkezik. A kötelezett hozzájárulása nem szükséges, ha a harmadik személynek törvényes érdeke fűződik ahhoz, hogy a teljesítés megtörténjék.

Mindezekből következik, hogy nem volt akadálya annak, hogy a végleges szerződést a felperes helyett a **M. Kft.** kösse meg.

Az előszerződést kötő felek a végleges szerződés megkötésekor közös akarattal eltérhetnek az előszerződésben foglaltaktól az e körben kialakult bírói gyakorlat szerint (BH1999/12). Ezért jelen ügyben a felperes keresete szempontjából nincs annak jelentősége, hogy az üzletrész adásvételi szerződés az előszerződésben foglaltaktól részben eltérő tartalommal jött létre az alperes és a felperes helyett szerződő M. Kft. között.

A fellebbezés kapcsán rögzíti a másodfokú bíróság, hogy a vonatkozásban helytálló a felperesi érvelés, hogy a bíróság hivatalból figyelembe veheti a semmisségi ok fennálltát és a keresetben megjelölt jogcímhez nincs kötve.

Jelen esetben azonban alappal hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy a bíróság hivatalbóli vizsgálata az alperes és a perben nem álló harmadik személy, a M. Kft. közötti üzletrész adásvételi szerződés semmisségére kiterjedően nem állt fenn.

A felperes a keresetét az előszerződésre alapította, ez a szerződés képezi a per tárgyát.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a jelen per tárgyát nem képező, nem a peres felek között létrejött szerződés érvényességének vizsgálatára és semmisségének hivatalból figyelembe vételére nincs jogszabályi lehetőség még abban az esetben sem, ha esetleg erre utaló körülményeket észlel is a bíróság.

A létrejött szerződést mindaddig érvényesnek kell tekinteni, amíg a szerződő felek keresete alapján vagy perben állásuk mellett annak érvénytelenségét bíróság meg nem állapítja. Jelen esetben az iratok között szerepel az írásban megkötött és cégszerűen aláírt üzletrész átruházási szerződés, melynek érvénytelenségét a rendelkezésre álló adatok alapján bíróság nem állapította meg. (A változásbejegyzési kérelem elutasítása nem eredményezi az ügylet érvénytelenségét.)

Ezért mellőzi a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletnek az alperes és a M. Kft. közötti üzletrész átruházás színleltségére vonatkozó indokolását.

Rámutat továbbá a másodfokú bíróság az e körben kialakult bírói gyakorlat értelmében, hogy ha a bíróság az eljárása során semmisségi ok fennálltát hivatalból észleli, lehetőséget kell biztosítani a feleknek arra, hogy az érvénytelenség megállapításának esetére vonatkozó érdemi nyilatkozataikat megtehessék. Alappal hivatkozott ezért az alperes a fellebbezésében arra is, hogy miután nem merült fel az elsőfokú eljárás során az alperes és a M. Kft. közötti szerződés színleltsége, ezért nem is volt abban a helyzetben, hogy előterjessze az erre vonatkozó bizonyítékait.

A fentebb kifejtettekéből következik, hogy a peres felek által megkötött előszerződés alapján létrejött a végleges adásvételi szerződés az alperes és a felperes helyett szerződő M. Kft. között, azaz az előszerződés teljesezésbe ment.

A felperes által a vagylagos kereseti kérelmeiben megjelölt jogcímen előterjesztett, illetve az előszerződés 9. pontjára alapított, a teljes 25.000.000,- Ft megfizetésére irányuló keresete ezért nem megalapozott.

Az előszerződés 8. pontja azonban úgy rendelkezett, hogy a felperes által átadott 25.000.000,- Ft „a vételárba beszámításra kerül”.

A 2005. december 19-én megkötött üzletrész adásvételi szerződés 2. pontja szerint a 3.000.000,- Ft-os „törzstőkét”, azaz üzletrészt a vevő névértéken vásárolja meg.

A perben az alperes - bár hivatkozott rá - bizonyítani nem tudta, hogy a vevővel az okiratban rögzítettekkel szemben más összegben, nevezetesen 25.000.000,- Ft-ban állapodtak volna meg vételárként. Ezt az elsőfokú bíróság is rögzítette az ítéletében. Erre tekintettel az előszerződés 8. pontja és a Ptk. 277. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes az előszerződés alapján átvett 25.000.000,- Ft és az üzletrész 3.000.000,- Ft-os végleges vételára közötti különbözet megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a marasztalás összege után a késedelmi kamat mértékét a gazdálkodó szervezetekre irányadó Ptk. 301/A. § (2) bekezdésében foglaltak szerint határozta meg, bár ítéletében - helyesen a 301. § (1) bekezdésére hivatkozott.

Az alperes nem a Ptk. 685. § c) pontja szerint minősülő gazdálkodó szervezet, ezért általános mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelezhető.

Mindezekre tekintettel és figyelemmel arra, hogy a döntéshez szükséges adatok a másodfokú bíróság rendelkezésére álltak, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta.

Jelen döntés értelmében a pernyertesség-pervesztesség aránya 88-12 % a felperes javára. A másodfokú bíróság ezért ebben az arányban kötelezte az alperest a Pp. 239. §-a folytán alkalmazandó 81. § (1) bekezdése alapján a felperes első- és másodfokú perköltségének megfizetésére, amely az alábbiakból tevődik össze.

Az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel megállapított és egyik fél által sem vitatott 950.000,- Ft + áfa ügyvédi munkadíj 88 %-a, kerekítve bruttó 1.000.000,- Ft; a felperes által lerótt 950.000,- Ft kereseti illeték 88 %-a, azaz 792.000,-Ft; valamint a másodfokú eljárásban a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései értelmében mérlegeléssel megállapított bruttó 500.000,- Ft ügyvédi munkadíj.

Az alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés d) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesülő társadalmi szervezet, amely a (3) bekezdés szerinti nyilatkozatot megtette, ezért az általa le nem rótt 950.000,- Ft fellebbezési eljárási illeték 12 %-át a felperes az államnak köteles megfizetni a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján. Az alperesre jutó 88 %-ot a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2008. év október hó 9. napján

álinkásné dr. Mika Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő